

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 120

Tampereen kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös

TRE:4809/02.02.02/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Linnamaa Reija, Männikkö Jukka

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Reija Linnamaa, puh. 040 572 9610 ja talousjohtaja Jukka Männikkö, puh. 050 576 7539, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös allekirjoitetaan ja jätetään tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Konsernihallinto oikeutetaan tekemään tilinpäätökseen teknisluonteisia tarkistuksia ja korjauksia.

Tilinpäätös saatetaan tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 55 314 661,54 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että aiemmin tehdyistä investointivaroista syntynyttä poistoeroa tuloutetaan 1 708 173,65 euroa, vahinkorahastosta tuloutetaan 1 096 397,02 euroa toteutuneiden menojen katteeksi ja tilikauden ylijäämä 58 119 232,21 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään. Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertynyttä ylijäämää.

Esitetyt talousarvion menojen ylitykset, tuloksen alitukset ja investointimäärärahojen ylitykset hyväksytään.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Jukka Männikölle, johtaja Reija Linnamaalle, johtaja Mikko Nurmiselle, johtaja Lauri Savisaarelle, henkilöstöjohtaja Niina Pietikäiselle sekä liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja Arto Vuojolaiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perustelut

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Tällöin päättyi myös sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien toiminta, mikä näkyy isoina muutoksissa kuntien toiminnassa ja taloudessa.

Tilinpäätöksen vuosikate oli 188,0 milj. euroa, mikä kattoi suunnitelmapoistoista 142 prosenttia. Tilikauden tulokseksi muodostui 55,3 milj. euroa, mikä on 32,4 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden alkuperäisen talousarvion tulos päättyi 0-tulokseen. Valtuusto päätti vuoden 2023 aikana talousarviomuutoksista neljässä kokouksessa.

Kaupungin toimintakate toteutui 28,1 milj. euroa muutettua talousarviota parempana. Toimintakate toteutui budjetoitua parempana erityisesti elinvoima- ja osaamislautakunnan (13,0 milj. euroa) sekä asunto- ja kiinteistölautakunnan (12,7 milj. euroa) osalta.

Verotuloja kertyi 511,2 milj. euroa ja valtionosuuksia 315,5 milj. euroa vuotta 2022 vähemmän. Sote-uudistuksessa leikattiin kuntien verotuloja ja valtionosuuksia merkittävästi, minkä vuoksi verotuloja ja valtionosuuksia kertyi huomattavasti vuotta 2022 vähemmän eikä verorahoituksen muutos ole vertailukelpoinen vuoteen 2022 nähden.

Kunnat saivat vielä alkuvuodesta 2023 verotilityksiä verovuoden 2022 jako-osuuksilla. Tampereen osuus näistä sote-uudistuksen niin sanotuista verohännistä oli arviolta noin 65 milj. euroa. Valtiovarainministeriö ilmoitti marraskuussa 2023, että kunnille on vuodelle 2023 maksettu 501 milj. euroa liikaa valtionosuuksia, jotka tullaan perimään kunnilta takaisin vuosina 2025–2027. Tampereen osuus on valtiovarainministeriön laskelman mukaan 22,5 milj. euroa.

Nettoinvestoinnit (229,2 milj. euroa) vähenivät 3,3 milj. euroa vertailuvuodesta ja alittivat muutetun talousarvion 53,8 milj. eurolla. Asukaskohtainen lainamäärä laski 371 eurolla ollen vuoden lopussa 3 347 euroa asukasta kohden.

Palkallisten henkilötyövuosien määrä vuonna oli 8 268 henkilötyövuotta, josta palkkatuetun henkilöstön osuus oli 164 henkilötyövuotta. Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 3,4 milj. eurolla. Henkilöstökulut vähenivät vertailuvuodesta 240,2 milj. euroa, mitä selittää Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan aloitus. Muutos vähensi henkilöstöä noin 6 050:llä.

Konsernitilinpäätökseen yhdisteltiin 63 tytäryhteisöä, kaksi kuntayhtymää ja 14 osakkuus- tai omistusyhteisyhteisöä. Konsernin tilikauden tulos oli 64,1 milj. euroa ylijäämäinen. Konsernin investointimenot olivat 537,4 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 53. Konsernin 2 235,6 milj. euron lainakanta oli 8 765 euroa asukasta kohden.

Toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vuosi 2023 oli Tampereen strategian Tekemisen kaupunki toinen toteutusvuosi. Kaupunginvaltuusto asetti vuoden 2023 talousarviossa strategian pohjalta yhteensä 11 koko kaupunkia koskevaa toiminnan tavoitetta ja palvelualueille yhteensä 32 tavoitetta. Kaupungin liikelaitoksille asetettiin kahdeksan tavoitetta. Tytäryhteisöille asetettiin 69 tavoitetta, jotka tuovat esiin pääomistajan tahdon.

Talousarvion toiminnan tavoitteet perustuvat Tampereen strategiaan. Talousarviossa tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Toiminnan tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia, pois lukien tytäryhteisöille asetetut tavoitteet.

Suoraan kaupunkistrategiasta johdetuista 43 toiminnan tavoitteesta 28 toteutui ja 5 toteutui osittain. Tavoitteista 10 jäi toteutumatta. Liikelaitosten 8 toiminnan tavoitteesta 5 toteutui, 2 toteutui osittain ja 1 tavoite jäi toteutumatta. Tytäryhteisöjen 69 toiminnan tavoitteesta 54 toteutui, 2 toteutui osittain ja 13 jäi toteutumatta.

Tamperelaisten hyvinvointia koskevat tavoitteet toteutuivat osittain. Positiivista on, että lasten, nuorten ja aikuisten liikkuminen on lisääntynyt hieman kahden vuoden takaisesta ja lasten ja nuorten koettu ahdistuneisuus on vähentynyt hieman vuoteen 2021 verrattuna. Myös itsensä yksinäiseksi tuntevien lasten, nuorten ja aikuisten osuus on vähentynyt kaikilla kolmella kohderyhmällä. Sitä vastoin perusopetuksen oppimistuloksiin, ammatillista tutkintoa opiskelevien negatiivisiin eroamisiin sekä tutkintomääriin asetetut tavoitteet jäivät toteutumatta. Myöskään turvallisuuden tunteen vahvistumiseen yhdistyvä tavoite kiusaamisen vähentymisestä toisen asteen koulutuksessa ei toteutunut.

Valtuustokauden tavoitteena on kaventaa alueiden välisiä hyvinvointieroja. Tähän liittyvä vuositavoite asuinalueiden kehittämistyön organisoinnista ja toiminnan käynnistymisestä toteutui. Kaupunkitasoinen kaupunginosakehittämisen työryhmä on perustettu ja pormestari on nimennyt työryhmän. Kaukajärven ja Annalan kaupunginosaohjelma käynnistyi vuoden 2023 alussa. Kaupungin hyvinvointikyselyn mukaan aikaisempaa useampi kuntalainen kokee voivansa vaikuttaa oman asuinalueensa kehittämiseen.

Kaupunkiympäristöön ja asumiseen liittyvät tavoitteet ovat edenneet pääosin. Muun muassa kestävän liikenteen kehitysindexi on parantunut 7,1 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Indexi sisältää jalankulun, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen nousijamäärät Tampereen pysäkeillä. Luonnon monimuotoisuutta kuvaavat seurantaindikaattorit on määritetty ja seuranta käynnistetty tavoitellun mukaisesti. Myös tavoite 150 pientalon rakentamisen mahdollistamisesta toteutui. Sitä vastoin kohtuuhintaisia asuntoja ei valmistunut vuositavoitteen mukaisesti. Tilannetta korjaa hieman se, että vuonna 2022 asuntoja valmistui yli tavoitteen.

Vuoden 2022 aikainen positiivinen työllisyystilanne on vähitellen heikentynyt vuoden 2023 aikana, mikä näkyy osin työllisyystavoitteiden

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

toteumissa. Työllisyyskokeilun aikana työllistyneiden kokonaismäärä ei kasvanut vuoteen 2022 verrattuna, vaan laskua oli 619 henkilöä. Huomioiden kuitenkin työttömyyden jäljellä olevan rakenteen voidaan tulosta pitää hyvänä. Työllisyyskokeilun työttömien ja lomautettujen asiakkaiden määrä kokeilussa on noussut 29,8 prosentilla (2 784 asiakasta) joulukuusta 2022.

Nuorten laaja työttömyysaste nousi Tampereella 2,2 prosenttiyksikköä vuoden takaiseen verrattuna. Tampereen verrokkina toimivassa viidessä muussa suuressa kaupungissa nuorten laaja työttömyysaste nousi keskimäärin 1,58 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste kasvoi vuoden takaiseen verrattuna Tampereella 3,7 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen kasvua selittää osittain tilapäistä suojelua saavien ukrainalaisten työnhakija-asiakkaiden tulo Suomeen ja heidän lisääntynyt määrä TE-palveluissa. Lisäksi Tampereelle muuttavien vieraskielisten määrät ovat olleet edelliseen vuoteen verrattuna kasvussa, mikä selittää myös kotoutumisaikaisten, työllistymistä edistävissä palveluissa olevien ulkomaalaisten määrän kasvua. Muissa kuutoskaupungeissa ulkomaalaisten laaja työttömyysaste kasvoi keskimäärin 2,0 prosenttiyksikköä.

Koko kaupunkia koskevat, organisaation toimintakykyyn liittyvät tavoitteet etenivät pääosin suunnitellusti. Tavoitteet esihenkilötyön ja henkilöstön työhyvinvoinnin parantumiseen toteutuivat. Esihenkilöarvioinnin kaupunkitasoinen keskiarvo oli 3,41 ja näin ollen ylitti tavoitellun keskiarvon 3. Työhyvinvointimatriisin tulos parani edelliseen vuoteen verrattuna. Tulokset ovat kehittyneet myönteisesti matriisin kaikilla osa-alueilla. Sairauspoissaolot ovat laskeneet, työtapaturmien määrä on vähentynyt, ja työkyvyttömyyseläkemaksut pienentyneet, sekä Kunta10 -tulokset kehittyneet myönteiseen suuntaan.

Työntekijäkokemuskyselyn tulokset parantuivat edelliseen vuoteen verrattuna kaupunkitasoisesti ja kaikissa lautakunnissa. Sekä työntekijäkokemuskyselyn QWL eli työelämän laatuindeksi ja työnantajan suosittelua kuvaava eNPS-luku parantuivat vuoteen 2022 verrattuna. Tampereen houkuttelevuutta työnantajana on pyritty vahvistamaan parantamalla hakijakokemusta, mutta tämä tavoite jäi toteutumatta.

Digitalisaation osalta vuonna 2023 tavoitteena oli, että asiointi digitaalisessa kanavassa on mahdollista 35 prosentissa kaupungin palveluja ja tavoite toteutui. Palvelutietovarantoon on palvelukanavistaan ilmoittanut 168 palvelua, joista 76 tarjoaa verkkoasiointikanavan. Näin ollen asiointi digitaalisessa kanavassa on tällä hetkellä mahdollista 45 prosentissa kaupungin palveluja.

Talousarviossa asetettiin tavoitteeksi, että kaupungin asiakkaista 57 prosenttia kokee palvelun ylittävän odotukset. Vuoden 2023 osalta kaupunki sai yli 56 300 vastausta asiakaskokemuksesta. 71,40 prosenttia kaupungin asiakkaista on kokenut, että palvelu on ylittänyt heidän odotuksensa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupungin tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista 81 prosenttia toteutui kokonaan tai osittain. Keskeisiä onnistumisia olivat mm. saavutetut osinkotavoitteet Tampereen Energia Oy:n, Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n ja Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:n osalta. Tampereen Energia Oy myös saavutti uusiutuvan energian osuuden tavoitteen, asuntoyhteisöt Pirkan Opiskelija-asunnot Oy ja Tampereen Vuokra-asunnot Oy saavuttivat taloudellisen käyttöasteen tavoitteet sekä Tampereen Raitiotie Oy saavutti raitioliikenteen luotettavuudelle asetetun tavoitteen. Saavuttamatta jäivät asiakastytyväisyyteen liittyvät tavoitteet Pirkanmaan Voimia Oy:llä sekä Tampereen Infra Oy:llä, myöskään Tampere-Talo Oy:n kävijämäärä ei yltänyt tavoitteeseen. Taloudellisista tavoitteista Tampereen Vuokra-asunnot Oy ei saavuttanut toiminnan kannattavuuden tavoitetta eikä Tullinkulman työterveys Oy onnistunut pääsemään kaupungin työterveyshuollon kustannuksien osalta tavoitteeseen.

Liikelaitosten tavoitteet saavutettiin pääosin suunnitellusti.

Lautakuntien ja konsernihallinnon vuosisuunnitelmissa määritellään talousarviossa asetettuja tavoitteita toteuttavia toimenpiteitä, joista raportoidaan lautakunnille kolmannesvuosittain. Vuoden 2023 osalta lautakuntien vuosisuunnitelman toteutumisesta on raportoitu kullekin lautakunnalle huhtikuun, elokuun lopun ja vuoden lopun tilanteesta. Konsernihallinnon taloutta on raportoitu toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Vuosisuunnitelman 2023 toimenpiteistä on raportoitu ylimmän johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

Tiedoksi

Konsernihallinto, palvelualueet ja liikelaitos, Reija Linnamaa, Jukka Männikkö, Nina Mustikkamäki, Hanna Jääskeläinen, Heini Ruski, Erja Viitala

Liitteet

- 1 Kh 18.3.2024 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2023
- 2 Kh 18.3.2024 Tampereen kaupungin tilinpäätös 2023, esitysmateriaali

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 26.3.2024 www.tampere.fi

Päätös on annettu tiedoksi sähköisesti 25.3.2024.

Tampere
25.03.2024

Elina Nikkilä
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§120

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)